

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN
EN HELICON MBO VELP / APRIL 2018

WA 2 MAGGA ZINE

VVA-buitenlandexcursie dit
jaar naar Normandië

Helicon MBO Apeldoorn
komt naar Larenstein

Duurzame verdienmodellen
voor landgoederen

Hoofredactie
Christel Klaren (VVA), Ria Dubbeldam (gaw)

Redactie
Leonie Heutinck, Melanie Koning, Carla Schütte,
Edwin Vriezen, Doede Wessels

Redactieadres & ledenadministratie
VVA Larenstein
Postbus 350, 6880 AJ Velp
T 026-3695725
E redactie@vva-larenstein.nl
E administratie@vva-larenstein.nl
www.vva-larenstein.nl

Advertentieverkoop
Medialijn bv, Sandra Hepping
T 0314-763735
E s.hepping@medialijn.nl

Opzeggen lidmaatschap
Schriftelijk voor 1 december 2018.

Copyrights
Het auteursrecht berust bij de uitgever en de auteurs.
Overname van artikelen wordt gewaardeerd, mits voorzien van een deugdelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid
De uitgever en auteurs streven naar juistheid van de informatie. De uitgever en auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelingen gebaseerd op onze informatie.

VVA-bestuur
Voorzitter / Erwin van den Berg
E voorzitter@vva-larenstein.nl
T 06-13356669
Penningmeester a.i. / Erwin van den Berg
E penningmeester@vva-larenstein.nl
T 06-13356669
Secretaris / Paul Eugelink
E secretaris@vva-larenstein.nl
T 06 53874402
Bestuurslid Regiozaken / Wilco van Hout
E regiozaken@vva-larenstein.nl
T 06-83608249

Regiocoördinatoren
Noord / Marije Kattenwinkel
E noord@vva-larenstein.nl, T 06-18723541
Oost / Henk Vrieling
E oost@vva-larenstein.nl, T 06-19366667
Zuid / Trudy Bus
E zuid@vva-larenstein.nl, T 06-54741821
West / Martin Lenferink
E west@vva-larenstein.nl, T 06-26108872

Opdrachtgever / VVA Larenstein
Uitgever / VVA Larenstein en gaw ontwerp+communicatie
Druk / Senefelder Misset B.V.
Vormgeving / gaw ontwerp+communicatie, Wageningen
Oplage / 4.000
Coverfoto / Honfleur, Vanbeekimages.com
ISSN 1879-422X

INHOUD / 2 / 18

- 4** VVA nieuws
Met onder andere VVA-buitenlandexcursie, nieuwe AD-opleiding T&L, Reunie HBCS/IAHL 1992. Nog meer nieuws op pagina 22.
- 7** Helicon MBO Apeldoorn komt naar Larenstein
De Helicon-vestigingen Velp en Apeldoorn gaan samen verder.
- 8** 'Natuur terug in de harten van mensen'
Met Joline de Weerd als regiodirecteur van IVN Oost gaat er een frisse wind door de organisatie.
- 11** Carrière Wiebe Bouma
Als afdelingshoofd infra, water en natuur zit hij op zijn plek. Daarnaast maakt hij zich sterk voor de leefbaarheid in Friesland.
- 12** Duurzame verdienmodellen voor landgoederen
'Landgoed Coach' staat er op het visitekaartje van Gijs van Heemstra. Hij zet zijn talenten in op het snijvlak van duurzame en circulaire verdienmodellen.
- 14** Dramatische koerswijziging in bosbeheer
Een aantal bosbeheerders heeft een dramatische koerswijziging in het bosbeheer doorgevoerd. Tijd om tot bezinning te komen, zegt Jaap Kuper.
- 16** Stelling: Fusie VVA en Aristaeus is logisch
VVA Larenstein en Aristaeus bereiden een fusie voor. Hoe wordt daar tegenaan gekeken?
- 18** Stroomlijn: de afronding van een prachtig project
Ron Brummelhuis zette zich voor BTL Advies in Apeldoorn in voor het project Stroomlijn.
- 19** De gastdocent
Gastdocenten vormen een brug tussen praktijk, onderwijs, studenten en de nieuwe generatie experts.
- 20** Jubilerende BWZ Ingenieurs in een nieuw pand
Het bureau bestaat tien jaar én is verhuisd naar een bijzondere plek.
- 21** Deeltijdopleiding Project- en procesmanagement vernieuwd
Professionals worden voorbereid op onder meer de nieuwe Omgevingswet.

Van de bestuurstafel

Als je deze editie van VVA Magazine openslaat, hebben we net onze halfjaarlijkse ALV achter de rug. Die was namelijk op vrijdag 24 april. Hoe de ALV is verlopen kunnen we op deze plek niet melden; het magazine was met de post al onderweg naar je toe. Veruit het belangrijkste onderwerp op de agenda was de voorgenomen fusie met onze Leeuwardense zustervereniging Aristaeus.

Samen hebben we het plan opgevat om een sterke en actieve alumnivereniging te vormen voor de afgestudeerden van de scholen op landgoed Larenstein (hogeschool Van Hall Larenstein Velp en Helicon MBO Velp) en voor afgestudeerden van de scholen in Leeuwarden (hogeschool Van Hall Larenstein Leeuwarden en Nordwin College MBO). Eenvoudigweg omdat we samen staan we sterker staan en een groter beroeps- en vriendennetwerk kunnen vormen waar leden hun voordeel mee kunnen doen. Samen kunnen we activiteiten organiseren in het hele land.

Uitdrukkelijk willen we je als VVA-lid bij de stap van beide alumniverenigingen betrekken. In de ALV hebben we daarom de voortgang van de fusiegesprekken gedeeld en gehoord wat leden ervan vinden, om zo een goede terugkoppeling te krijgen. Ook via het magazine, eZine en andere uitingen van de VVA houden we je op de hoogte en krijg je kans om mee te denken.

Tot nog toe verlopen de besprekingen met het Aristaeus-bestuur voorspoedig en in een goede sfeer. We hebben een traject uitgestippeld, samen een missie opgesteld en dergelijke. De intentie is om op 26 juni een extra ALV te organiseren, speciaal gewijd aan de voorgenomen fusie. In deze ledenvergadering hopen we de instemming van de leden te krijgen en de fusie te bekrachtigen. Op die ALV gaan we dieper in op praktische zaken als statuten, naamgeving, vormgeving, lidmaatschapscontributie et cetera. Dus kom naar die ALV op 26 juni! Laten we ervoor gaan. Opmerkingen en suggesties kun je ook rechtstreeks met het bestuur delen. Stuur een mail naar voorzitter@vva-larenstein.nl of bel naar 06 13356669.

Erwin van den Berg,
voorzitter Van Hall Larenstein

p.s. In de rubriek 'Mening van' op pagina 16 lees je wat een zestal betrokken mensen van de voorgenomen fusie vindt.

Ga mee met de VVA-buitenlandexcursie in oktober naar Normandië

Na het succes van de vorige buitenlandexcursies naar het Duitse Roergebied en Ierland dompelen we ons dit jaar onder in Normandië. Het belooft een gevarieerd programma te worden. Voor alle studierichtingen is er wat wils. Ga je ook mee op deze mooie reis van 25 tot 28 oktober?

Tijdens de VVA-wijnproefavond op 29 maart lichtte Christel

Klaren van het VVA bureau een tipje van de sluier op. We reizen

foto Vanbeekimages.com

per touringcar naar Normandië, die ook daar de hele tijd tot onze beschikking staat. Praktisch, en zo verhogen we ook het gezamenlijke reisgevoel. Overnachten doen we in een driesterrenhotel in de omgeving van Caen. Van daaruit verkennen we de omgeving. Het voorlopige programma is als volgt. We beginnen met een 'innerlijk' bezoek aan de Jezus eik, de oudste boom van Frankrijk en bewonderen de botanische tuin Honfleur, die gestoeld is op het Amazonegebied. We maken een boottocht door de riviermonding van de Seine met onder meer de imposante Pont de Normandie, de tuilbrug op de plek waar de rivier uitmondt in het kanaal.

We bezichtigen de klippen van Pointe du Hoc en duiken in de historie van Grancamp Maisy, een vergeten Duitse batterij, die pas in 2004 is blootgelegd. We ontmoeten een Nederlandse boer en gaan proeven bij een Calvados stokerij. En dit alles voor €375,- voor leden en €450,- voor niet-leden. Maak er een reünie van voor studiegenoten en neem je partner mee. De excursie gaat door als er minimaal 25 mensen meegaan. Kijk op de website www.vva-larenstein.nl voor meer informatie of neem contact op met het VVA bureau, christel.klaren@hvh.nl of nadine.reukers@hvh.nl

Pieter Buys: nestor van de naoorlogse tuin- en landschapsarchitectuur

Tuin- en landschapsarchitect Pieter Buys is 3 februari op 94-jarige leeftijd overleden. Buys, door velen PAM genoemd, geldt als een van de belangrijkste naoorlogse tuin- en landschapsarchitecten. Net als vele ontwerpers van zijn generatie begon hij zijn scholing met het

kwekersvak. Via de tuinbouwschool in Aalsmeer doorliep hij de Rijksmiddelbare Tuinbouwschool in Boskoop en sloot die af met een tweejarige specialisatie tuinarchitectuur. Vanaf 1949 was Buys onafgebroken tuin- en landschapsarchitect. Na zijn pensionering gaf hij het

ontwerpen niet op. Bijna twintig jaar was hij ook ontwerpdocent, onder meer bij de Academie van Bouwkunst en de Landbouwniversiteit te Wageningen. Buys drukte zijn stempel op de tuin- en landschapsarchitectuur in de periode waarin het vak zich ontwikkelde tot een volwassen en volwaardige discipline naast de architectuur en de stedenbouw. Meer dan 1800 ontwerpen van tuinen, openbare ruimten en woonwijken heeft hij op zijn naam staan. Enkele voorbeelden zijn de terreinaanleg en binnentuinen van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de herautentuin van de Efteling, de binnentuin van het ministerie van Financiën, de wijk Grondmolen in Papendrecht. Hij raakte sterk beïnvloed door de Deense tuinarchitectuur tijdens zijn verblijf van 1947 tot 1949 in Denemarken. Ook zijn samenwerking met de Bossche

foto Christiaan Krouwels

School-architecten vanaf het eind van de jaren vijftig drukte een stempel op zijn werk. De tuin vormde voor Buys de intermediair tussen mens en natuur, tussen huis en landschap. Het gaat om de balans tussen wat de ontwerper aan de omgeving toevoegt en dat wat hij aan de natuur overlaat.

Wijnproeverij en rondleiding op het Schip van Blaauw

Kijken naar de kleur van de wijn, neus in het glas om te ruiken, een slok in de mond om te proeven, en vervolgens uitspuugen. Een wijnproefavond is bij voorbaat geslaagd. Sjoerd IJzerman van Winetable uit Steenwijk presenteerde op 29 maart twaalf verschillende

wijnen waar we een oordeel over konden vellen. De locatie was sfeervol: het rijksmonument Schip van Blaauw in Wageningen, een bijna honderdjarig universiteitsgebouw dat ooit diende als laboratorium voor plantenfysiologie. Nu is onder meer GAW ontwerp+communi-

catie er gevestigd, en worden VVA Magazine en VVA Ezine er gemaakt. We werden gastvrij ontvangen in de authentieke collegezaal en kregen een rondleiding en uitleg over hoe het gebouw ingenieus is ontworpen voor innovatief plantkundig onderzoek. En dat

allemaal in een fraaie Amsterdamse Schoolstijl. Hilarisch was de 'wortelkelder' in de tuin, waar je door glasplaten de groei van plantenwortels kon bestuderen. Een voor één verdwenen we onder de grond.

Even voorstellen...

En dat doe ik graag. Sinds november ben ik secretaris van de VVA. Ik woon in Brummen met mijn vrouw Titia Schoonman en onze twee zonen, Tim en Derek. Na een carrière in de internationale waterbouw en baggerbranche ben ik begin 2017 gestart met Inland Water BV, een adviesbureau gespecialiseerd in duurzame en slimme oplossingen voor land- en watermanagement. Tevens werk ik bij Arcadis als senior adviseur/projectdirecteur van integrale projecten rondom bagger- en biomassagerelateerde vraagstukken, het hoogwaterbeschermingsprogramma en noordelijke waterschappen. In mijn vrije tijd ben ik golfer, jager, zanger en kookgek. Ik ben actief bij diverse verenigingen en lid van een Rotaryclub, waar we

ons maatschappelijk inzetten voor onder meer watergerelateerde projecten in ontwikkelingslanden. Als job-Rotarian ben ik betrokken bij het begeleiden van langdurig werklozen in onze regio naar een baan. Met veel plezier kijk ik terug op mijn studietijd. De studie heeft me kennis en kunde bijgebracht en goed voorbereid op de praktijk. Een opleiding om trots op te zijn en waar ik me nog steeds graag aan verbindt! Vanaf het moment in 2016 dat ik genomineerd werd voor Alumnus van dat jaar, zet ik me dan ook met veel plezier in voor VVA Larenstein. Om op lange termijn te kunnen overleven staat onze vereniging voor een aantal uitdagingen, waaronder het stroomlijnen van

de fusie met zustervereniging Aristaeus en het terugdringen van teruglopende ledenaantallen. Geen eenvoudige opgave, maar wel een mooie uitdaging. Afgelopen november heb ik daarom de knoop doorgehakt en ben ik secretaris geworden van onze vereniging. Gezamenlijk met onze nieuwe voorzitter Erwin van

Paul Eugelink

den Berg en medebestuurslid Wilco van Hout voor Regiozaken willen we met nieuw elan aan de slag.

Naast het fusietraject richten we onze focus op verbinding met de huidige generatie afgestudeerden. Bijvoorbeeld door een verregaande digitalisering van onze communicatie met onze leden. Bij deze vraag ik jullie allen met ons mee te denken en je ideeën of ervaringen met ons te delen. Mail deze gerust naar het VVA bureau (office@vva-larenstein.nl). Wij nemen je input graag mee in onze nieuw uit te zetten koers.

Met vriendelijke groet,
Paul Eugelink

VVA Magazine en VVA eZine in 2018

Vorig jaar zijn we begonnen met het uitbrengen van een digitale versie van ons magazine: de VVA eZine. Daarmee sluiten we aan bij digitalisering van onze maatschappij en wensen van leden. Met de eZine kunnen we leden een verdieping en gemak bieden. Zo plaatsen we links naar interessante websites, filmpjes, e-mailadressen. Dit jaar verschijnt VVA eZine drie keer en het papieren magazine ook drie keer. Een mooie mix. Eerdere edities van het magazine en de eZine kunt u nalezen op www.vva-larenstein.nl

Reunie HBCS/IAHL 1992 voor herhaling vatbaar

Op 27 januari vond de reünie van de afgestudeerden HBCS juni 1992 en januari 1993 plaats. Een uitdaging op zich. Met name het achterhalen van adressen was even een werk. De VVA heeft ons daarbij geholpen, waarvoor dank. Gelukkig hebben wij in 1992 ook een boek van afgestudeerden gemaakt (*to be ing or not to be*) wat een mooi startpunt van de zoektocht is was.

Omstreeks 16:00 uur gingen de deuren van de ons ooit zo vertrouwde sociëteit van Quercus in het centrum van Arnhem open. Voor velen een bron van herinneringen, maar ondanks dat soms ook een zoektocht naar het juiste steegje na jarenlang niet meer in Arnhem of bij de Drie Haringen geweest te zijn.

Ruim tachtig afgestudeerden kwamen terug om herinneringen op te halen en werkervaringen te delen. Interessant om te zien hoe sommigen na 25 jaar nog steeds in het vakgebied (sommigen bij dezelfde werkgever) werken en anderen een geheel andere weg zijn ingeslagen. Ook

goed om te zien was dat tijdens de studie opgedane contacten nog steeds stand houden, zowel privé als in het werk. Velen zijn ook nog altijd erg enthousiast over de opleiding op Larenstein. En natuurlijk altijd leuk om foto's

uit de studietijd terug te zien, waarvoor dank aan Nynke en Rob. Tot in de late uurtjes hebben we bij elkaar gezeten en afgesproken dat de volgende reünie niet nog eens 25 jaar op zich moet laten

wachten. De tijd zal het leren. Wij kijken terug een heel geslaagde en gezellige reünie en danken de aanwezigen voor hun komst.

Bart Guiting, Marijn Huijsmans en Gertjan Goossens

In memoriam Tamara van Tricht

Maandag 19 februari is Tamara van Tricht (Tuin- en landschapsinrichting, 2000), ons redactielid van VVA Magazine, op 42-jarige leeftijd overleden. We wisten dat het einde naderde, Tamara leed al jaren aan kanker, maar het bericht kwam toch onverwachts en als een schok.

Tamara heeft zich, naast haar werk en eigen bedrijf, met groot enthousiasme en tomeloze energie voor VVA Larenstein en VVA Magazine ingezet. Altijd ging ze op zoek naar boeiende

mensen, die we zouden kunnen interviewen.

Ze kwam met veel waardevolle suggesties. Zelf schreef ze de nodige artikelen, zelfs toen ze al ernstig ziek was. Half oktober ging ze nog op pad voor de rubriek In Bedrijf en schreef ze een mooie bedrijfsreportage voor het decembernummer. In januari bezocht ze nog de redactievergadering om mee te denken. Haar inzet was ongekend. Voor publicatie van een VVA Magazine en VVA eZine las

ze altijd nog eens alle stukken door op achtergebleven tik- en taalfouten, foute afbrekingen en dergelijke. Dat laatste deed ze zelfs vanuit het ziekenhuis en thuis vanaf het ziekbed, tot het echt niet meer ging.

We verliezen aan Tamara een bijzondere, gedreven vrouw met een grote liefde voor het vakgebied.

Bestuur en medewerkers VVA Larenstein en redactieteam van VVA Magazine

Helicon MBO Apeldoorn komt naar Larenstein

De Helicon-vestigingen Velp en Apeldoorn gaan samen verder. De vestigingslocatie wordt landgoed Larenstein. Locatiedirecteur Helicon MBO Velp, Remco Valk, licht toe wat dit gaat betekenen.

Beide mbo's hebben een bosbouwkundige historie. Apeldoorn richtte zich tot enkele jaren geleden op de uitvoerende niveaus, Velp vooral op de beheersmatige. De scholen konden goed naast elkaar bestaan. Tot Apeldoorn ook de hogere mbo-niveaus introduceerde. 'We vissen nu een beetje in elkaars vijver', legt Remco Valk uit, 'en dat terwijl we weten dat door demografische ontwikkelingen het aantal leerlingen aan het krimpen is. Verder speelt de afgenomen bekostiging door het ministerie,

'We kunnen ons gaan presenteren als dé bosbouwkundige mbo-opleiding van Nederland'

waardoor beide scholen verliesgevend zijn geworden. We hebben gezocht naar manieren om beide scholen in stand te houden, je sluit niet zomaar een school met een lange historie. De begroting van 2018 en prognoses voor daarna maken echter duidelijk dat we dit niet volhouden. De samenvoeging biedt volop nieuwe kansen. Een grotere school kan bijvoorbeeld sterkere docententeams formeren.'

Landgoed Larenstein

Het was meteen duidelijk dat Apeldoorn naar Velp verhuist. Apeldoorn (ruim 300 leerlingen) kan in Velp (ruim 700 leerlingen) samengevoegd worden. 'Ons gebouw is voor 1000 à 1100 leerlingen gebouwd. Dat past dus. Omgekeerd lukt dat niet. En dan is er ook nog de lange geschiedenis van onze mbo-school op landgoed Larenstein, de vele faciliteiten en de sterke band met hogeschool Van Hall Larenstein.'

De entreeopleiding, voorheen niveau 1, blijft in Apeldoorn. 'Deze leerlingen hebben beperkte reismogelijkheden. Uit maatschappelijk oogpunt is het belangrijk om deze opleiding in Apeldoorn te

groter dan voor de leerlingen in Velp. We gaan hiervoor bijeenkomsten organiseren. Wie weet kunnen leerlingen dit studiejaar al een aantal lessen in Velp volgen om een beetje te wennen. Voor een aantal leerlingen is het reizen hiernaartoe een punt. Daar gaan we wat voor regelen. We proberen zo min mogelijk onrust en verandering te creëren, vooral voor leerlingen in het examenjaar.'

Details uitwerken

De komende tijd moeten vele details worden uitgewerkt. Bijvoorbeeld wat het voor het docententeam en de ondersteuning betekent. 'We verwachten geen grote boventaligheid. Er gaan docenten met pensioen en er zijn medewerkers die elders een nieuwe uitdaging aangaan. Boventaligheid en vacatures lossen we zoveel mogelijk intern binnen het Helicon-concern op.' Rest de vraag: wie wordt de directeur? Valk wil graag aanblijven. 'Ik ben nu 1,5 jaar locatiedirecteur, heb het zeer naar mijn zin en ben op de vroegere HBCS opgeleid. Daardoor heb ik een sterke band met deze school. Maar ja, de beslissing is niet aan mij. Het College van Bestuur zal dit, na een zorgvuldige selectieprocedure, bepalen.'

houden. Velp heeft geen entreeopleiding en niveau 2, maar er is in de regio wel behoefte aan. Nu we samengaan en er expertise uit Apeldoorn komt, kunnen we wellicht ook hier in Velp entreeopleidingen gaan bieden. Daarvoor moet geworven worden, dus dat zal nog niet meteen komend schooljaar gebeuren.' Wat niveau 2 betreft: Apeldoorn heeft een opleiding Dier en een opleiding Bos- en natuurbeheer. 'Dier kunnen we in Velp niet aanbieden op niveau 2. Dat doet Aeres al. Voor de leerlingen wordt in Apeldoorn of omgeving een oplossing gezocht. Bos- en natuurbeheer niveau 2 komt wel naar Larenstein. Samen met onze niveau 3 en 4 krijgen we een mooie doorlopende leerlijn. We kunnen ons gaan presenteren als dé bosbouwkundige mbo-opleiding van Nederland.' De leerlingen uit Apeldoorn krijgen een warm welkom. 'De impact voor hen is

TEKST RIA DUBBELDAM, FOTO HELICON MBO VELP

'Natuur terug in de harten van mensen'

In de vijf jaar dat Joline de Weerd directeur is van IVN Natuureducatie, regio Oost, gaat er een frisse wind door de organisatie. Niet voor niets nomineerde VVA Larenstein en Van Hall Larenstein haar eind 2017 voor de prijs Alumna van het Jaar, dit keer speciaal voor afgestudeerde vrouwen die zich verdienstelijk maken en zich onderscheiden.

In haar eerste studiejaar was er ineens een grotere toestroom van meisjes. Wat hiervan de reden was, daar kan Joline de Weerd niet precies de vinger op leggen. 'Maar het was een kantelpunt. Na mij is het aantal meisje alleen maar gegroeid.' De Weerd studeerde in 1990 af aan de HBCS in Natuur- en landschapstechniek, tegenwoordig Bos- en natuurbeheer. Ze vond het een geweldige opleiding. Vooral de combinatie van theorie met veel praktijk en in projecten werken, ervaart ze nog steeds als sterke kanten. 'Voor mij legde het een stevige basis voor interdisciplinair werken en goed kunnen samenwerken. De school leerde me om in groepsverband en vanuit verschillende invalshoeken naar een probleem te kijken en tot oplossingen te komen.'

Terug in het groen

Na de HBCS besloot ze bij Radboud Universiteit Beleidsgerichte milieukunde te gaan studeren, een verkorte driejarige opleiding. 'Het was een bewuste keuze om nog niet te gaan werken. Ik wist eigenlijk niet zo goed wat ik wilde.' Na een stage bij Royal Haskoning bleef ze er als milieuadviseur hangen. Vervolgens werkte ze bij diverse adviesbureaus en deed, zoals ze het zelf noemt, een zijstapje naar ROC Nijmegen. 'En nu ben ik bij IVN helemaal terug in het groen, wat ik erg leuk vind. Bij IVN komt eigenlijk alles samen: natuur, milieu, educatie en projectorganisatie. Het is een mooie club om voor te werken. Met een belangrijke missie die actueler is dan ooit. En we staan midden in de samenleving. Ook erg leuk is dat ik in mijn huidige werk weer veel HBCS'ers en VHL'ers tegenkom. Er is snel een klik. We hebben iets gemeenschappelijks'

Gezamenlijke missie

IVN Oost is één van de vijf regio's binnen Stichting IVN, daarnaast is er een landelijk bureau. Regio Oost is geografisch een groot gebied bestaande uit Gelderland, Flevoland en Overijssel. En dan is er ook nog een vereniging naast de stichting. De 25.000 leden en vrijwilligers van de vereniging zijn georganiseerd in lokale afdelingen. De Weerd legt op hoofdlijnen uit wie wat doet. 'Vrijwilligers nemen mensen mee naar buiten. Ze organiseren excursies, doen activiteiten op school en geven tal van cursussen. Alles met het doel mensen bewust te laten worden van de natuur, hen te laten ervaren en vooral te raken.

Ik ben regiodirecteur van de stichting, de beroepsorganisatie. Wij ondersteunen de afdelingen en de vrijwilligers, en daarnaast voeren wij campagnes en programma's uit, waarmee we werken aan de gezamenlijke missie: natuur in de harten van mensen. Dat is kort gezegd waar IVN voor staat. Daar werken we aan via vier thema's: kind en natuur, natuur in de buurt, natuur en gezondheid, en natuur en recreatie.'

Het is de stichting die momenteel sterk aan de weg timmert. De laatste jaren is er op meerdere fronten vernieuwing ingezet. Noodgedwongen ook. Want subsidies lopen terug en vrijwilligers committeren zich niet meer vanzelfsprekend levenslang aan de organisatie. De Weerd: 'We worden steeds meer een ondernemende maatschappelijke organisatie die beweging creëert, die niet alleen de 'donkergroene' mensen aanspreekt, die al erg pro-natuur zijn. Juist de niet-donkergroene mensen willen we de voordelen van natuur laten ervaren. Neem Grijs, Groen & Gelukkig. Met dit programma willen we een groene revolutie in de ouderenzorg ontketenen. We proberen ouderen meer in contact te brengen met de natuur en meer natuur in de zorgcentra te halen. Een groot programma dat door de PostcodeLoterij wordt gefinancierd. Naast concrete activiteiten zoals een groene dagbestedingskalender worden er cursussen gegeven. Ook de buurt wordt betrokken; groene vrijwilligers die eerder niet veel hadden met ouderenzorg, en mantelzorgers die niet zoveel met natuur hebben. Je maakt zo mooie verbindingen.'

Tegen de stroom in

De nieuwe aanpak slaat aan. 'We zijn als organisatie de laatste jaren gegroeid. We hebben meer projecten, meer medewerkers en ook het aantal vrijwilligers neemt toe. Tegen de trend in. Door onze nieuwe projecten ontdekken nieuwe groepen mensen dat het heel leuk en belangrijk is om zich voor groen in te zetten.' Er zijn volop projecten waar De Weerd trots op is. 'Het IVN Jongeren Adviesbureau bijvoorbeeld. Jongeren denken mee met bedrijven en (overheids)organisaties over maatschappelijke vraagstukken. In het kader van de gebiedsopgave Veluwe bijvoorbeeld denken ze nu na over de Veluwe op 1, als belangrijkste binnenlandse toeristische bestemming. De jonge generatie kijkt

'Als VVA-leden het leuk vinden om opdrachtgever of expert te zijn of op een andere manier betrokken willen raken, laat het weten! IVN is in alle provincies actief'

en denkt anders, ze kan de provincie en gemeenten van frisse ideeën voorzien. Onderdeel van dit adviestraject is dat ze op excursie gaan om de gebieden te verkennen en ze krijgen experts in de klas. Hun plannen presenteren ze aan de opdrachtgever. Als er VVA-leden zijn die het leuk vinden om opdrachtgever of expert te zijn, laat het weten! IVN is in alle provincies actief.'

Noordzee plasticvrij

Ze noemt het prestigieuze project Schone Rivieren. 'In Gelderland, Noord-Brabant en Limburg zijn langs de Maas en Waal vrijwilligers in verenigingsverband actief: de zangvereniging, de voetbalvereniging, de Rotary, de kookclub et cetera. Allemaal ruimen ze zwerfafval op langs de oevers van de rivier. Ze krijgen daarvoor een kleine vergoeding van de gemeente, waarmee ze hun clubkas kunnen spekken. Met deze kleine trigger gaan mensen met eigen ogen zien hoeveel afval er ligt. En heel belangrijk: ze ontdekken ook hoe mooi de natuur en uiterwaarden zijn. We werken in dit project samen met Stichting De Noordzee en Plastic Soup Foundation. Het uiteindelijke doel is dat er geen plastic afval via alle rivieren in de Noordzee terecht komt. Sinds dit jaar worden burgers opgeleid tot rivierafvalonderzoekers, citizen scientists die vier jaar lang het afval in categorieën gaan indelen en turven. Het onderzoek helpt te achterhalen om wat voor een afval het gaat en wie de veroorzakers zijn. De citizen scientists doen waanzinnig belangrijk werk. Zonder de opruimers en dataonderzoekers kan het probleem niet bij de bron aangepakt worden.' Het is duidelijk, IVN wil veel mensen bereiken en impact hebben. Maar hoe meet je die impact? 'Onderzoek wordt daarom een steeds belangrijker component in projecten. Dat is het grote verschil met IVN van jaren geleden. Toen deden we dingen, omdat we 'dachten' dat het goed was. Nu werken we aan meetbare impact. Daar gaat het uiteindelijk om. Daarmee kunnen we partijen over de streep trekken om aan te haken. Als we een verandering bij mensen willen bewerkstelligen, meer mensen aan onze projecten willen laten deelnemen, moeten we het maatschappelijk nut onderbouwen. Dat is een zoektocht, maar ook een hele leuke zoektocht.'

Samenwerking Larenstein

Betrekt IVN in het onderzoek ook studenten van Van Hall Larenstein en worden bij projecten

leerlingen van Helicon MBO Velp ingezet? Het lijkt zo logisch voor een HBCS'er aan het roer van IVN Oost en als genomineerde voor Alumna van het Jaar. De Weerd erkent dat er nog weinig samenwerking is, maar dat hier mooie kansen liggen. Ze noemt één actueel project: Tiny Forest Rheden. 'In de gemeente gaan we samen met buurtbewoners en schoolkinderen een inheems stadsbosje aanleggen, zo groot als een tennisbaan. Er komt een groot aantal boomsoorten voor een zo hoog mogelijke biodiversiteit. Zo'n bosje leent zich voor vergroening in wijken en voor natuureducatie. Het helpt tegen de hittestress, zorgt voor waterberging en het vergroot de betrokkenheid van de buurt: het is een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er zitten veel componenten aan zo'n bosje. We hopen dat studenten van Van Hall Larenstein of Helicon het projectteam in de verschillende fasen kunnen ondersteunen of wellicht als stage onderdeel kunnen uitmaken van het projectteam. We kijken ook of de groene opleidingen mee kunnen helpen met het onderzoek naar de effecten van dit bos: Hoe snel groeit het? Hoeveel soorten vogels kun je er spotten, et cetera. De scholen op Kennislandgoed Larenstein zouden een goede rol kunnen vervullen in IVN-projecten. Larenstein heeft scholen waar we wat mee kunnen en zouden willen. Misschien is nu het moment aangebroken, nu we een aantal nieuwe programma's hebben.'

TEKST RIA DUBBELDAM, FOTO'S HANS DIJKSTRA/GAW.NL

Het Tiny Forest dat IVN in Rheden gaat maken, is een mooi studie- en leerobject voor hogeschool Van Hall Larenstein en Helicon MBO Velp.

Als afdelingshoofd infra, water en natuur zit Wiebe Bouma op zijn plek bij ingenieursbureau MUG in Leek. Daarnaast maakt hij zich sterk voor de leefbaarheid van kleine kernen in zijn geliefde Friesland.

'Ik doe graag iets terug voor de maatschappij'

Waarom ben je Tuin- en landschapsinrichting gaan studeren?

'Ik twijfelde tussen de HTS en Tuin- en landschapsinrichting. Ik vond Tuin- en landschapsinrichting wat charmanter, omdat het groener is en breder georiënteerd. Tijdens een open dag raakte ik onder de indruk van de tekeningen en de detaillering. En natuurlijk het type mensen dat je tegenkomt. Ze hebben hetzelfde gevoel voor groen en omgeving.'

Heb je de interesse voor groen van huis uit meegekregen?

'Ja, ik groeide op in een klein Fries dorp, en dan krijg je daar wel wat van mee. Mijn ouders zijn lid van natuurbeschermingsorganisatie It Fryske Gea en mijn vader heeft met succes gestreden voor het Noarderleech, een buitendijks natuurgebied tegen de Waddenzee waar veel vogels zitten. De geplande landbouw ging niet door.'

Na je diplomering heb je in korte tijd drie werkgevers gehad. Was dat een bewuste keuze?

'Zeker. In mijn eerste baan bij een landschapsarchitectenbureau in Amsterdam moest ik vooral tekenen en bestekken schrijven. Na een jaar bleek dat er daar geen fulltime baan in zat en ben ik via een studiegenoot bij de gemeente Hilversum gekomen. Na vier jaar stapte ik over naar een kleiner adviesbureau. Door veel te switchen kwam ik er snel achter dat advieswerk het beste bij mij past.'

Ga je nog een keer terug naar de overheid?

'Misschien later. De bedrijfscultuur binnen de advieswereld spreekt me op dit moment meer aan. Daarmee bedoel ik het uitvoeren van projecten binnen

een bepaalde tijd, het vormen van een afdeling, het voeren van acquisitie et cetera. Ik zie dat leeftijdsgenoten steeds meer leidinggevende functies krijgen bij overheden en het hele proces van initiatiefase tot nazorg doorlopen om tot iets te komen. Dat is ook interessant, want als adviesbureau doe je meestal maar een onderdeel.'

Sinds 2009 ben je bestuurslid van de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM) afdeling Friesland. Waarom draai je mee in dit adviseursnetwerk voor sociale initiatieven in Nederland?

'Ik wil graag iets terug doen voor de maatschappij. In Friesland gaat het vaak

Naam Wiebe Bouma
Woonplaats Sint Jacobiparochie
Studie Tuin- en landschapsinrichting, IAH Larenstein, 1996
Functie Afdelingshoofd infra, water en natuur bij MUG Ingenieursbureau

om projecten in dorpen. Denk aan groenvoorzieningen, speelplaatsen en soms bijzondere dingen zoals het opnieuw in cultuur brengen van oude appelrassen of het in stand houden van een bakkerswinkel. Het mooie van dit soort projecten is dat ze vanuit de bevolking ofwel vanuit de haarvaten van de maatschappij komen. Mensen hebben er goed over nagedacht en zijn er enthousiast over. Ik vind het fijn om mensen te helpen met hun initiatieven. Ik zeg geregeld dat ik het vrijwilligerswerk bij de KNHM misschien nog wel leuker vindt dan mijn eigen werk. Intussen doe ik het bestuurswerk al langer dan de bedoeling is en ben ik het aan het afbouwen. Er moet ook plek zijn voor anderen. Maar met de projecten ga ik door.'

In 2015 stapte je na acht jaar Arcadis over naar MUG. Waarom?

'Ik werd gevraagd. De afdeling van MUG waar ik terecht kwam, was sterk gericht op infrastructurele projecten. Ze zochten iemand met een netwerk in natuur- en waterbouw. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen: de grootste klanten zijn tegenwoordig waterschappen en natuurorganisaties en niet meer de 'grijze' bedrijven. Als bedrijf zijn we dan ook steeds meer op zoek naar Larensteiners in plaats van bijvoorbeeld HTS'ers.'

Heb je nog contact met oud-studiegenoten?

'Regelmatig. Veel oud-studiegenoten bij Arcadis spreek ik nog maandelijks. Niet alleen over koetjes en kalfjes, maar ook als ik expertise nodig heb die MUG niet kan leveren. Dan spreek ik mijn netwerk aan.'

TEKST EDWIN VRIEZEN

FOTO JAN VAN MERRIËNBOER

Duurzame verdienmodellen voor landgoederen en voedsel

Gijs van Heemstra op de Eemlandhoeve, een voorbeeld van een burgerboerderij. Daarvoor maakt hij zich als kwartiermaker sterk in het initiatief BB4Food.

'Landgoed Coach' staat er op het visitekaartje van Gijs van Heemstra. Getriggerd door dat woord zoekt VVA Larenstein hem op in Maarn. Hij blijkt een veelzijdige, creatieve en maatschappelijk betrokken ondernemer te zijn, die zijn talenten inzet op het snijvlak van duurzame en circulaire verdienmodellen voor landgoederen, natuur, landschap en voedsel.

In het koetshuis op landgoed "Huis te Maarn" schenkt Gijs van Heemstra koffie in met opgeklopte melk. Op de mok prijkt zijn Friese familiewapen. Adel? 'Inderdaad, de historie is leuk, maar doet niet ter zake.' Grondbezit? 'Nee, dat heeft onze familie allang niet meer.' Zijn carrière begon in het bankwezen. Bij ABN AMRO in Amsterdam was hij verantwoordelijk voor het internationale betalingsverkeer van multinationals. Tot de vader van zijn toenmalige vrouw onverwachts overleed en landgoed Verwolde in de Achterhoek naliet. '500 hectare, fantastisch coulisselandschap met twaalf pachtboeren. Een grote natuuronderneming, kun je zeggen', vertelt Van Heemstra. 'We wisten dat mijn ex-vrouw het eens zou erven. Het was onze ambitie om het voort te zetten, maar het kwam plotseling en we hadden nul verstand van landgoederen.' Dus volgde Van Heemstra de deeltijdopleiding Vastgoed en grondverkeer bij Van Hall Larenstein. 'Dé rentmeestersopleiding van

Nederland.' Het kwam op een goed moment. De mooie tijden van groei, ontwikkeling en reizen waren in het bankwezen voorbij. De sfeer was negatief. Ik maakte mezelf boventalig.'

Proeftuin

Voor het landgoed maakten ze een visie met negen projecten. 'We wilden er een proeftuin van maken. In eerste instantie hadden we vooral handen nodig. We organiseerden een enthousiaste vrijwilligersgroep voor het regulier onderhoud: bosmannen die bomen snoeien, rooien en verwerken. De verwilderde moesgaard wilden we ook nieuw leven inblazen. Met de ANWB natuur en erfgoedprijs kreeg Verwolde 15.000 euro voor herstel.' Met Wageningen UR en studenten van Van Hall Larenstein (afstudeeropdracht) werkte Van Heemstra aan biomassasystemen om energie uit snoeihout op te wekken. 'Dat stond destijds in de kinderschoenen. Ik heb

ook een concept bedacht voor recreatieve boomhutten, gestookt op biomassa en met afvalwaterzuivering via een helofytenfilter.' Die zijn uiteindelijk niet gerealiseerd. Het pad van zijn vrouw en hij scheidde. Hij kon niet verder op Verwolde.

Kansen

Met de opgedane ervaring en kennis kon Van Heemstra wel aan de slag. Hij creëerde het beroep Landgoed Coach, waarmee hij mogelijkheden voor landgoederen ontwikkelt. Momenteel verkent hij voor een landgoed de kansen voor een zorghotel en voor een ander landgoed voor een natuur-begraafplaats. Ook houdt Van Heemstra zich bezig met zonneparken op land. Natuur-begraven, zonneparken; het zijn ontwikkelingen die controversieel zijn. Van Heemstra reageert: 'Zonneparken zijn duurzamer en financieel interessanter dan akkerbouw of koeien in de wei. We willen toch duurzaam worden, voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs en hebben ambities om de wereld niet te laten vergaan? Zo'n zonnepanelenveld kun je bijvoorbeeld voor twintig jaar neerleggen en weghalen zodra we over nieuwere technieken beschikken. Er wordt zelfs al gesproken over asfalt dat zonnepanelen opslaat. In ieder tijdsgewricht heb je ontwikkelingen die weerstand opleveren, maar als tijdelijke oplossing voldoen.' Van Heemstra's invulling van het rentmeesterschap is anders dan anders. 'Een traditionele rentmeester is veelal een oppasser van de winkel. Hij regelt de pachtcontracten, int de pachtgelden, doet de aanbesteding van de boskap, harkt subsidies binnen et cetera. Dat is een toch wat statische rol. Landgoederen zullen meer moeten meegaan met de ontwikkelingen van deze tijd.'

Keuzes maken

Hij constateert bij landgoedeigenaren wat koudwatervrees. 'Er wordt snel gedacht dat het duur is om mij in te schakelen. Maar ik ga eerst vrijblijvend het gesprek aan. Bovendien hebben veel landgoederen langjarige contracten met rentmeesterskantoren. Als eenpitter kom je niet makkelijk binnen. Maar ondertussen ben ik wel twee jaar geleden met de herbestemming van Paleis Soestdijk bezig geweest, als een van de vier uit 120 kandidaten!' Zijn inzet voor landgoederen wordt opgemerkt. Eerder vroeg het Gelders Particulier Grondbezit hem voor het bestuur en momenteel verricht hij projectwerk voor de landelijke Federatie Particulier Grond-

Bijeenkomst van BB4Food op de Eemlandhoeve.

bezit. In het nieuwe platform rentmeesters.nl vertegenwoordigt hij de rentmeesters van Utrecht. 'We bekijken hoe we elkaar kunnen helpen bij grondzaken in de regio en we wisselen expertises over landbouw, bosbouw en taxaties uit. Inmiddels doe ik wel heel veel dingen naast elkaar. Ik houd mij met nog veel meer duurzame ondernemingen bezig; ik heb het eens opgeschreven en kwam uit op zestien serieuze projecten. Ik moet mezelf in acht gaan nemen en keuzes maken.'

Burgerboerderijen

Als kwartiermaker van BB4Food, Burgers en Boeren for Food, gaat hij voorlopig door. 'Het is een initiatief van boer en filosoof Jan Huijgen van burgerboerderij Eemlandhoeve in Bunschoten. Hij wil het concept opschalen naar honderd boeren en tienduizend burgers. Samen hebben we daarvoor een stichting opgericht. Bij Triodos Foundation loopt een crowdfundingactie. BB4Food biedt burgers diverse mogelijkheden om te participeren: je wordt donateur voor een tientje, je koopt producten rechtstreeks van boeren of je participeert voor minimaal duizend euro, waarbij je een boer helpt bij de transitie naar een burgerboerderij met

Naam Gijs van Heemstra
Bedrijf Landschaps Coach
Vestiging Maarn
Medewerkers Geen
Opleiding HBO-opleiding Bedrijfs-economie, 1991; VHL post-hbo Vastgoed en grondverkeer, 2010

→
about.me/gijsheemstra
gijsvanheemstra@icloud.com

bijvoorbeeld gemeenschapsruimte, een plek voor mensen met een rugzakje. De boer runt zijn bedrijf dan niet meer per se in zijn eentje. Burgers die participeren krijgen er ook wat voor terug: rendement op hun investering, voedsel en een concrete bijdrage aan verduurzaming. Er wordt gemeten wat de veranderingen op de boerderij aan biodiversiteit oplevert. 35 Boeren zijn al geselecteerd. We beginnen in regio Food Valley en rondom Amersfoort. Zo'n 350 Amersfoortse burgers hebben interesse in een beter contact met het ommeland en willen boerderijen weer de kern van het voedsel te laten zijn.'

Brood en Spelen

Het project probeert aan te sluiten bij het initiatief Brood en Spelen van Rijksadviseur voor het Landschap Benno Strootman van het College van Rijksadviseurs, om nieuwe perspectieven te creëren voor de agrarische zandgebieden. 'We overleggen sowieso met verschillende organisaties: LTO, gebiedscoöperatie O-gen, het ministerie, de Tweede Kamer; we proberen er iets moois van te maken. Het uiteindelijke streven is een coöperatie met een franchiseachtig model, waarbij het primair gaat om planet, dan komt people en uiteindelijk profit in beeld.' Dan laat Van Heemstra een plan zien voor een duurzaam en deels circulair hotel, waarbij hij als projectmanager optreedt en rentmeesterstaken heeft. 'Duurzaamheid is niet langer geitenwollensokken en activistisch. Het wordt gemeengoed. Duurzaam betekent dingen milieuvriendelijker doen, bij circulariteit is maximaal hergebruik van materialen het uitgangspunt. We moeten de wereld mooier en duurzamer maken. Ik wil er niet teveel over praten, maar plannen maken en uitvoeren.'

TEKST RIA DUBBELDAM, FOTO'S HANS DIJKSTRA/GAW.NL

Dramatische koerswijziging in het bosbeheer

Op deze pagina voorbeelden van natuurvolgend bosbeheer.

Een paar jaar geleden heeft bij een aantal bosbeheerders een dramatische koerswijziging in het bosbeheer plaatsgevonden. In rap tempo wordt gevarieerd Veluws bos gekapt om weer plaats te maken voor monotone houtakkers. Met alle gevolgen van dien voor de biodiversiteit, de belevingswaarde en het milieu. Tijd om tot bezinning te komen, zegt Jaap Kuper. Op 27 maart hield hij een lezing bij Helicon MBO Velp op Larenstein tijdens een avond van LaarX en VVA Larenstein.

Sinds de tachtiger jaren van de vorige eeuw passen de meeste bosbeheerders het zogenaamde Pro Silva beheer toe. Kaalkap was afgezworen, uitdunnen en uitkap waren de nieuwe oogstmethoden. Dat betekende dat bospercelen niet meer in één klap vernietigd werden. Het bos werd uitgedund en onder de oude bomen, vooral naaldbomen, konden loofbomen zich spontaan vestigen. En dat gebeurde volop. Het bos werd niet meer als gewas verbouwd, maar als permanent bossysteem beheerd. Daarmee nam de biodiversiteit toe en werd het bos een stuk mooier. Tegelijkertijd werd er veel geld bespaard. Op alle fronten dus een positieve ontwikkeling.

Hoezo duurzaam?

Vijf jaar geleden is daar door een aantal bouseigenaren plotseling een eind aan gemaakt. Bossen worden sindsdien weer kaalgeslagen, en wel in een hoger tempo dan ooit. Systematisch wordt sinds 2013 'multifunctioneel' bos kaalgeslagen. Met

deze methodiek wordt bosbeheer weer verlaagd tot landbouw met bomen. Met het kaalkappen verdwijnen ook alle jonge loofbomen. Ze worden als 'rest-hout' afgevoerd, als biomassa verbrand, alsof het overtollige bomen betreft in plaats van de volgende generatie bos. Loofbos nog wel. Intussen zijn er in Nederland al enige duizenden hectares bos vernietigd, en dit proces gaat door. Hoe geloofwaardig kunnen wij nog verontwaardigd zijn over wat er in de Amazone gebeurt? De positieve ontwikkeling gedurende de afgelopen dertig jaar (meer biodiversiteit, meer loofbomen, meer dood hout, meer variatie) wordt zo in snel tempo vernietigd. Ervoor in de plaats komen weer de stormgevoelige, monotone houtakkers die we in de tachtiger jaren van de vorige eeuw achter ons hebben gelaten. En dat met zwaardere stormen op komst. We hadden ons lesje toch al geleerd van de stormen in de zeventiger jaren?

Van koolstofbinder naar koolstofuitstoter

Kaalkappen heeft nog meer ernstige gevolgen. Om een volgende generatie bos van de grond te krijgen, wordt de bosbodem geploegd of diep geklepeld. Daarmee ontstaat een kiembed voor de zaden van dennen en sparren. Door de bosbodem op deze manier te bewerken, wordt het organische materiaal in de bodem (strooisel en humus) met lucht vermengd. Dat stimuleert een versnelde afbraak van organisch materiaal, waardoor een belangrijk deel van de koolstof die in de bodem is gebonden, vervliegt. Daardoor verandert bos, dat bekend staat om zijn rol als koolstofbinder, opeens in een koolstofuitstoter. Behalve verlies aan koolstof spoelen de voor plantengroei beschikbare mineralen versneld uit de bodem. En de beperkte mineralenvoorziening is nú al een rem op boomgroei op de zandgronden. Evenals water overigens. Ook dat water werd vastgehouden door het nu verdwijnende organisch materiaal en komt dus minder beschikbaar. Hoezo duurzaam bosbeheer?

Herstel en opbouw teruggedrongen

De meeste bossen op de Veluwe zijn zo'n honderd jaar geleden aangelegd op wat toen sterk verarmde bodems waren. Na zo'n honderd jaar bedekking door bos zijn die bodems enigszins hersteld. Nog steeds enigszins, want de bodem heeft na honderden jaren verarming meer hersteltijd nodig. De toegenomen bodemvruchtbaarheid moeten we koesteren. Door bodems nu intensief te bewerken, wordt die verbetering in één klap voor een belangrijk deel vernietigd. Waarom doen die bosbeheerders dit? Doen ze het om meer geld te verdienen? Het duurt toch eerst nog tachtig jaar – de volgende kap – voordat daar iets van te merken zal zijn. Als er al iets van te merken zal zijn, want tachtig jaar investeren in een natuurproduct dat ook uit zichzelf kan ontstaan, is nooit rendabel.

Doen ze het om een bijdrage aan de koolstofbinding te leveren? Dat lukt niet best met de uitgevoerde bodembewerking. Geld verdienen en koolstof vastleggen kunnen dus niet de redenen zijn, maar waarom dan wél? De ongelukkige aanpak van die bosbeheerders is door mensen bedacht. Mensen kunnen het tij dus ook weer keren. Hoe bos wel beheerd kan worden tot optimaal nut voor de samenleving, zie je op foto's op www.natuurvolgendbosbeheer.nl. Het basisprincipe is daarbij: de natuur zijn gang laten gaan en af en toe bomen oogsten. Het bos niet slachten maar melken. Dat levert een ideale mix van esthetiek, biodiversiteit, gebonden koolstof en hout op. En tegen minimale kosten.

TEKST EN FOTO'S JAAP KUPER

Jaap Kuper is voormalig beheerder van Kroondomein Het Loo en tegenwoordig consultant op het terrein van duurzaam bosbeheer, natuurontwikkeling, ecologische restauratie en bescherming van biodiversiteit. Lees meer op: www.natuurvolgendbosbeheer.nl

Zo zien de nieuwe bossen na kaalkap er uit. Cultuurgedwongen.

Intensief bewerkte bosbodem.

BOOT

**Ben jij mijn
nieuwe collega?**

Ingenieurs met een verhaal.

Onze medewerkers vormen het hart van BOOT. Zij zijn het die onze organisatie succesvol maken. Hier investeren wij in!

32
VAKANTIEDAGEN

FLEXIBELE
WERKTUJDEN

DOORGROEI
MOGELIJKHEDEN

Solliciteren? Bel Jeanette Schaeffer | 0318 - 527 600 | werkenbijboot.nl

Fusie VVA Larenstein en Aristaeus is een logische zaak

De twee alumniverenigingen VVA Larenstein (Velp) en Aristaeus (Leeuwarden) bereiden een fusie voor. Het is een logisch vervolg op de veel eerdere samenvoeging van de hogescholen in Velp en Leeuwarden tot Van Hall Larenstein. De docenten pendelen deels tussen beide locaties, de scholen bieden overeenkomstige opleidingen. Waarom dan ook niet beide alumniverenigingen verbinden?

Reacties

Willem Schulte

Bos- en natuurbeheer, VHL Velp, 2017
Natuurjournalist

'Bij een vereniging hoort een cultuur, een sfeer; een gezelligheid die men alleen vindt met landmeters en bosbouwers onder elkaar. Alle verenigingen lijken zware tijden te beleven. Mensen worden minder snel lid of zijn minder trouw. Om het tij te keren wordt er vaak naar fusies gekeken. **Maar eenmaal samen valt elk huwelijk een beetje tegen.** Beide partijen verliezen wat leden en geven een stukje cultuur op. Het eerdere huwelijk tussen de onderwijsinstellingen Van Hall en Larenstein is hier een goed voorbeeld van. Als student merkte ik al weinig van de

andere locatie in Leeuwarden en als pasafgestudeerde ook niet. Al vanaf dat ik in 2011 op Larenstein aankwam is er gekibbel over locaties en fusies. Zo hoort dat in een goed huwelijk. Ik ken geen docenten die pendelen tussen beide locaties. Dat doen bij mijn weten alleen de directie en de lectoren als relatietherapeuten voor dit gelukkige huwelijk. Zolang beide verenigingen nog vrolijk vrijgezel zijn, lekker door blijven scharrelen.'

Freddy van Dijken

Tuin- en landschapsinrichting, VHL Velp, 1998
Projectleider opleiding Management van de Leefomgeving, VHL

'Wat mij betreft is een fusie niet direct logisch. Als afgestudeerde van de opleiding Tuin- en landschapsinrichting, voel ik me verbonden met hogeschool Larenstein en niet met Van Hall Larenstein. Ik heb nog steeds connecties met veel afgestudeerden van de Velpse opleidingen. Uiteraard kom je dan ook wel eens mensen tegen die een opleiding in Leeuwarden hebben gedaan, maar inhoudelijk zijn er grote verschillen en ook de cultuur op Van Hall was anders dan op Larenstein. **Ik zie als individu dan ook niet de meerwaarde. Als medewerker van de school zie ik wel de**

voordelen van een fusie. VHL kan dan eindelijk werken aan een goed relatiebeheer met zijn afgestudeerden. We moeten een warme band onderhouden met onze afgestudeerden, dat zijn onze ambassadeurs en een ingang voor onze hogeschool om zaken mee te doen of voor onze studenten voor stage- en afstudeeropdrachten. Ik sta achter het principe van een leven lang leren en zou graag onze afgestudeerden nog een keer terugzien om kennis te delen. Daar kunnen de oud-studenten wat van leren, maar zeker ook onze docenten.'

Omar Pokorni

Bos- en natuurbeheer, VHL Velp
Eerstejaarsstudent

'Behalve student ben ik voorzitter van studievereniging LaarX. Tijdens de studie ben je veel bezig met contacten leggen en onderhouden. Het vormen van een netwerk is niet enkel interessant voor jezelf, maar is ook cruciaal als we aan een duurzame wereld willen werken. Niemand kan zelfstandig wereldwijde problemen aanpakken. Ook wanneer we kijken naar de natuur, dan zien we dat organismen om te overleven van elkaar afhankelijk zijn. Het netwerk van de natuur is het ecosysteem; alles is met elkaar verbonden en hoe meer diversiteit in het systeem

zit, des te veerkrachtiger dat systeem wordt. 'Resilience' heet dat in het Engels. Hoe voor de hand liggend is het om **twee verenigingen met hetzelfde doel, die beiden verbonden zijn met Van Hall Larenstein, te verenigen? Heel voor de hand liggend dus.** Laten we samen een veerkrachtig netwerk vormen!'

Gerben Donker

Landbouw, VHL Leeuwarden, 2001
Voorzitter Aristaeus en directeur Marktstrategie & Innovatie bij Rovecom

'Nu de fusie van de scholen alweer enige tijd achter ons ligt, en we de naam Van Hall Larenstein als vanzelfsprekend uitspreken, wordt het hoog tijd dat de alumniverenigingen volgen. **Samen staan we sterker.** Eerdere verkenningen zijn gestrand op verschillen tussen beide verenigingen. We moeten echter niet zoeken naar verschillen, maar naar overeenkomsten. De belangrijkste is dat we dezelfde aspiratie hebben. Dat is een goede basis voor een gezamenlijke toekomst. Ook kennen beide verenigingen een lange historie. Dit verleden moeten

we koesteren, maar tegelijkertijd ambitieus zijn richting de toekomst. Tijden veranderen. De huidige besturen hebben de opdracht vorm te geven aan een toekomstbestendige fusievereniging die toegevoegde waarde levert voor alumni, studenten, het bedrijfsleven en de school. De nieuwe vereniging moet op de rails gezet worden, zodat vele jaren aan de bestaande historie kunnen worden toegevoegd. Ik hoop dat jullie met dezelfde hoge verwachting uitkijken naar onze nieuwe alumnivereniging!'

Marieke Reijneker

Wildlife management, 2012, VHL Leeuwarden
Communicatie-adviseur bij Gebiedscoöperatie O-gen

'Als voormalig student Diermanagement in Leeuwarden hoor ik op papier thuis bij alumnivereniging Aristaeus, maar tegelijkertijd voel ik me verbonden met Velp. Ik kom er regelmatig voor mijn werk bij Gebiedscoöperatie O-gen en ontmoet dan (voormalig) studenten van beide scholen. Het zijn ook mijn collega's en dat creëert meteen een band. In die ontmoetingen voel ik niet de verschillen tussen Velp, Leeuwarden of zelfs Wageningen, maar vinden we elkaar juist in het gemeenschappelijke: ambities voor de toekomst van bos en natuur.'

Ik vind de fusie een logisch vervolg op de steeds toenemende samenwerking tussen beide locaties en zie ook een rol weggelegd voor de alumnivereniging(en) om de afstand te dichten. **Afstand is gewoon niet meer van deze tijd.** Laten we zelf het goede voorbeeld geven en die 161 kilometer afstand tussen Velp en Leeuwarden overbruggen.'

Jos Wintermans

Natuurbeheer en ecologie, VHL
Hogescholdocent

'Fuseren is een keuze die moet worden ingegeven door te verwachten meerwaarde. Niet zelden resulteren fusies in nieuwe initiatieven, maar onderaan de streep lijkt het verdienmodel vaak niet te kloppen: teveel overhead die zich niet terugverdient, teveel bureaucratie en daarmee verlies aan tijd en doelgerichtheid. En het risico van het 'veelkoppige monster', zowel intern als richting de buitenwereld. Alumniverenigingen bestaan bij de gratie van de leden en hun band met de 'moederschoot', de scholen waar ze hebben gestudeerd. Met daarbij een

gevoel dat je voor elkaar iets over hebt, dat je in elkaar wilt en durft te investeren. Die neiging zal het grootst zijn als je (nog) kan identificeren met je verleden, die school en je die alumni nog echt kent. **'Binding' is waar het om draait. Juist alumniverenigingen zullen dat moeten koesteren.** Zeker in een wereld waarin het zakelijke netwerken steeds meer via digitale platforms wordt 'gekanaliseerd'. Realiserend dat ik de besluitvorming er mogelijk niet makkelijker op maak, wens ik de beide verenigingen veel wijsheid toe.'

'Stroomlijn was een prachtig project voor BTL Advies'

In 2015 studeerde Ron Brummelhuis af in Tuin- en landschapsinrichting, specialisatie realisatie. Via een detachingsbureau kwam hij terecht bij BTL Advies, om te worden ingezet bij het project Stroomlijn. Tegen de tijd dat zijn contract afliep, deed hij ook andere projecten. 'Het liep lekker. Ik werd overgenomen en ben gebleven.'

Als technisch adviseur vertaalt Ron Brummelhuis met ArcGis ontwerpen naar technische online tekeningen, zodat mensen in het veld op hun tablet de juiste instructies krijgen. 'Voor het project Stroomlijn – hoogwaterveiligheid langs de Neder-Rijn en Lek – maakte ik duidelijk welke vegetatie moest worden verwijderd om een snelle waterafvoer bij hoogwater te kunnen garanderen. Het vertalen van de wensen naar de kaart, was een van mijn belangrijkste taken.' Hij dacht ook actief mee. 'Ontwerpers kunnen mooie dingen bedenken, maar het moet wel uitvoerbaar zijn. Daar geef ik adviezen over. Ik ben de schakel tussen ontwerp en uitvoering.'

Beheermaatregelen

Inmiddels is de bovengrondse vegetatie langs de rivier verwijderd. 'We zijn nu bezig met de laatste duurzame beheermaatregelen', legt Brummelhuis uit. 'Stobben worden weggefreest zodat ze niet opnieuw kunnen uitlopen, en steile taluds worden verflauwd. Boeren kunnen er straks maaien en vee kan er grazen. Begroeiing heeft er dan geen vrij spel meer.' Voor Stroomlijn was Brummelhuis meer dan een technisch adviseur. Hij hield zich bezig met de communicatie met bewoners, grondeigenaren en aannemers. 'Ik was de assistent van de omgevingsmanager. Lang niet elke eigenaar ziet graag zijn bosje of struweel gekapt worden.

Toch waren er uiteindelijk maar weinig bezwaarprocedures. Onder meer door maatwerk te leveren, bijvoorbeeld om de zoveel meter toch een boom laten staan, maar wel de onderbegroeiing verwijderen.'

Veel buitenwerk

Dat zijn werk allesbehalve een kantoorbaan is, spreekt Brummelhuis aan. 'Voor Stroomlijn legde ik voorafgaand aan de verwijdering van de vegetatie de situatie op foto's vast en ook erna: ter verificatie of het werk zorgvuldig is gedaan. Heel wat kilometers heb ik gereden: twee keer 180 kilometer langs de noord- en zuidoever. Waar je niet snel aan denkt is dat het

Ron Brummelhuis

veel regelwerk is. Om bij oevers te komen heb je toestemming nodig van de grondeigenaren om over hun land te gaan. Vaak zit het hek op slot.'

Persoonlijke ambities

Was het eerst vijf dagen per week Stroomlijn, nu is het nog maar één. Diverse andere projecten komen ervoor in de plaats. 'Het leuke van BTL is dat er naar je persoonlijke ambities en interesses wordt gekeken. Waar mogelijk word je op projecten gezet die daarbij passen.' Zijn werkbasis, BTL Advies in Apeldoorn, is zes jaar geleden geopend om de noordelijke markt beter te bedienen. 'We zitten hier met acht man, ieder met een eigen specialisatie: techniek, ontwerp, spelen, ecologie, natuur & landschap en beheer. Is er in je eigen specialisatie even minder werk, dan je draai mee in een andere klus. Wat heel leuk is! Met hogeschool Van Hall Larenstein als basis kan dat ook goed. De eerste twee studie jaren word je breed opgeleid en dat blijkt nu heel waardevol. Ik ben blij dat ik van alle facetten van het vak iets heb meegekregen. Het is een brede fundering om verder mee te komen.'

Marc Goudswaard Gelijk na het afstuderen als gastdocent gaan doceren

'Jongens en meiden opgelet! We gaan vandaag aan de slag met AutoCAD en technische details.' Dit kan zo maar het begin van een les zijn van Marc Goudswaard, gastdocent Realisatie tuin- en landschapsarchitectuur bij hogeschool Van Hall Larenstein.

Kennisoverdracht trok hem altijd al. Vandaar dat Marc Goudswaard in het tweede jaar van de opleiding Tuin- en landschapsinrichting zich al aanmeldde als student-assistent. Na zijn afstuderen in 2007 wilde hij graag op Larenstein lessen verzorgen, met de kanttekening dat hij ook praktijkervaring wilde opdoen. Bij een adviesbureau kreeg hij een aanstelling voor drie dagen in de week. Twee dagen kon hij aan de slag als docent op Larenstein. 'In het verleden waren er studenten die zonder praktijkervaring op te doen als docent aan de slag zijn gegaan. Dat wilde ik niet, omdat ik denk dat juist het inbrengen van praktijkervaringen in de lessen de studenten extra gemotiveerd kunnen maken. Tijdens discussies in een les merk je dat studenten dit interessant vinden. De theorie gaat voor hen meer 'leven''

Natuurlijk overzicht

Docent word je niet zomaar. 'Als je bevlogen bent en enthousiast vertelt, kom je een heel eind, maar daarnaast moet je voor een vaste aanstelling binnen drie jaar een didactische opleiding volgen. De kunst is om wat je in de docentenopleiding leert in praktijk te brengen en de tools te filteren die voor jou werken. Maar wees ook creatief, gebruik humor en zet je natuurlijke overzicht in. Stel dat het behoorlijk rumoerig is in de les. Ik ga

dan met mijn handen over elkaar voor de klas staan en kijk rustig naar het geroezemoes. Langzaam maar zeker merken studenten dit op en ontstaat er vanzelf een reactie. Ssssttt..... Binnen no time is het stil en is er volop aandacht.'

Waardering voor praktijkervaring

In de loop van de tijd werkte Goudswaard bij diverse advies- ontwerp-bureaus, telkens in combinatie met lesgeven. Zijn aanstelling bij Larenstein ging terug van twee dagen naar een dag in de week. Studenten en docenten waarderen de praktijkervaring in de lessen. Want vaak is de praktijk weerbar-

stiger dan de theorie. 'Als praktijkdeskundige bedenk je dan creatieve oplossingen, die je niet leert uit de theorie. Het is mooi om deze kennis over te brengen op studenten.' Een nadeel van maar één dag docent zijn vindt Goudswaard, dat hij niet alle ontwikkelingen op Larenstein meekrijgt en daarover kan meepraten. Waar mogelijk ondersteunt hij bij het coördineren van vakken. 'Door mijn enthousiasme en passie steek ik er snel meer uren in. Een combibaan is erg leuk, maar er gaat in verhouding meer tijd in zitten.'

Toekomstdroom

Goudswaard heeft nog een andere passie: houtbewerking. In zijn vrije tijd maakt hij meubels. Zijn beroep wil hij er niet van maken: 'Ik hou ervan om met mijn handen bezig te zijn, maar als houtbewerking mijn beroep is, zal ik de kennisoverdracht en het groene vakgebied gaan missen. Ik zal zien wat de toekomst brengt. Eén ding is zeker: op Larenstein ben ik voorlopig nog te vinden!'

De gastdocent

De VVA geeft het startschot voor een nieuwe rubriek: de gastdocent. Gastdocenten vormen een brug tussen praktijk, onderwijs, studenten en de nieuwe generatie experts. Wat is er zo leuk aan het docentschap? Wat betekent dit voor de relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven?

TEKST LEONIE HEUTINCK, FOTO BEN TER MULL

De deeltijd masteropleiding Project- en procesmanagement is vernieuwd. Professionals doen vaardigheden en competenties op, die ze in het werkveld nodig hebben, bijvoorbeeld voor de nieuwe Omgevingswet. 'Op dit soort ontwikkelingen hebben we de opleiding nog beter toegespitst', zegt opleidingscoördinator Lubbert Hakvoort.

Enkele highlights van de vernieuwde opleiding. Een makkelijk zichtbaar verschil is de kortere opleidingsduur. Voor de studie staat niet langer drie maar twee jaar. 'Daarmee sluiten we beter aan op de behoefte van het werkveld voor een compacte en korte opleiding die een mastertitel oplevert', motiveert Lubbert Hakvoort. Een opvallende inhoudelijke verandering is de indeling in modules. 'Bij Omgevingsmanagement gaat het vooral om de interactie die met je omgeving aangaat. In de tweede module Projectmanagement staat centraal hoe je je project beheerst. We sluiten bij de opzet van deze twee modules aan bij het integraal projectmanagement-model (IPM), dat veel wordt toegepast bij waterschappen, Rijkswaterstaat en gemeenten, en waarbij rollen heel duidelijk zijn ingevuld. De derde module Werken aan complexe opgaven staat in het teken van de Omgevingswet die in 2019 in werking treedt, en de vierde module Verandermanagement leert hoe je in een project mensen en organisaties meekrijgt in een veranderingsproces.'

De module Schrijven van een thesis vindt plaats in het tweede jaar en neemt het hele jaar in beslag. Doorvragend over de Omgevingswet, reageert Hakvoort: 'De kern daarvan is dat we veel meer gaan samenwerken op lokaal niveau met uiteenlopende partijen. In de opleiding gaan we er nog bewuster bij stil staan hoe je processen kunt aanpakken, welke partijen je betreft, hoe je verbindingen legt en samen het proces vormgeeft. Larenstein heeft daar al jaren heel veel ervaring mee.'

Praktijkopdracht centraal

In elke module krijgen de deelnemers interactieve trainingen. 'We gaan interactief aan de slag in de klas, op het gebied van het vakgebied maar ook op het gebied van leiderschap, zoals onderhandelen, conflicthantering, faciliteren, enzovoort. Steeds staat de praktijkopdracht centraal, die afkomstig is van een opdrachtgever van een van de studenten, of zijn

Deeltijdopleiding Project- en procesmanagement speelt in op Omgevingswet

De studenten organiseren voor de opleiding onder meer een workshop voor een opdrachtgever, zoals hier een workshop in ijsstadion Thialf over duurzaamheid in de gemeente Heerenveen. Opleidingscoördinator Lubbert Hakvoort: 'Met 120 medewerkers van de gemeente gingen we in gesprek over hoe duurzaamheid in de gemeente is vorm te geven.'

of haar werkgever. Alles wat er in de modules speelt, wordt daar toegepast. Uiteindelijk presenteren de studenten hun uitwerking van de case. Voor werkgevers en opdrachtgevers is het heel interessant om een case aan te bieden; ze krijgen gratis adviezen.'

Samenwerking met praktijk

'De ideale omvang voor een klas is vijftien studenten', zegt Hakvoort, 'bestaande uit professionals met minimaal een hbo-diploma en al enkele jaren werkzaam in gebiedsontwikkeling. Dat kan woningbouw of rivierverbreding zijn; als het maar in het landelijke of stedelijke domein is. Deelnemers zijn al projectleider, projectmanager of willen het worden. Ook (beleids)adviseurs die meer met de omgeving gaan doen, zijn welkom.'

Voor de opleiding zoekt Hakvoort actief samenwerking met de praktijk. 'Ik benader bedrijven en organisaties en bespreek of de opleiding interessant is voor professionalisering van hun medewerkers. Wellicht willen bedrijven en organisaties onderdelen van de opleiding samen met ons opzetten en uitvoeren. Wat ook kan: op verzoek verzorg ik presentaties. Ik kom graag gratis langs voor een korte masterclass gebiedsontwikkeling, waarbij ik ook over de opleiding vertel.'

TEKST RIA DUBBELDAM, FOTO HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN

Geïnteresseerd in de masteropleiding Professioneel project- en procesmanagement? Lees meer op <http://hvhl.nl/mppm> en win meer informatie in bij VHL Trainingen & Cursussen, Velp, T 026-369 5695 of E info.tc@hvhl.nl. De opleiding start vrijdag 7 september 2018.

Jubilerende BWZ Ingenieurs in een nieuw pand

In tien jaar tijd hebben Hans van Zanten en Harry Zwart een bestendige koers voor hun bedrijf ontwikkeld. BWZ Ingenieurs is gespecialiseerd in water & veiligheid, gebiedsinrichting en infrastructuur en verricht uiteenlopende werkzaamheden: van onderzoek, ontwerp, contracten maken tot aansturing en toezicht op de realisatie.

'We zijn zeker tevreden', reageert Van Zanten. 'We hebben onze zelfstandigheid bewezen en een plek in de markt verworven.' Zwart vult aan: 'We worden om onze kwaliteit gevraagd.'

Passend nieuw pand

Beide eigenaren geven een rondleiding door het bedrijf. Te beginnen op de deel waar eens de koeien en paarden stonden. De ruimte is volledig heringericht als ontvangst- en vergaderlocatie. In eerste instantie voor henzelf, maar ook relaties willen ze deze inspirerende plek aanbieden. Boerderij Rustenburg, daterend uit de zestiende eeuw, is een rijksmonument. BWZ heeft het pand met respect voor het verleden gerestaureerd en gemoderniseerd. Van Zanten en Zwart leggen uit dat ze op hun vorige plek in Culemborg uit hun jasje groeiden. 'Deze boerderij kwam min of meer bij toeval op ons pad. Het is perfect; dit pand aan de dijk en bij de uiterwaardennaatuur sluit aan bij de aard van onze activiteiten.'

Integrale projecten

In een aantal ruimten, met name op de bovenverdieping waaronder de voormalige hooizolder, zijn medewerkers aan het werk. De meesten zijn VHL'er, zoals Jochem Bongers, die de directie over projecten voert. Hij begint uit zichzelf te vertellen. 'De herinrichting van de Groesbeek is een van mijn mooiste projecten. Daar kwamen zoveel functies samen. De beek was een smalle, betonnen goot die het water snel afvoerde, maar net over de grens in Kranenburg liep het water tijdens pieken over de straat. De beek heeft nu een meanderend verloop, een breed profiel en natuur-

vriendelijke oevers. Daardoor is veel ruimte ontstaan voor waterberging. De waterkwaliteit en de drainage van omliggende percelen zijn verbeterd en de landschappelijke, recreatieve en ecologische waarden zijn versterkt. Ik vertel er graag over. Voor de naastgelegen camping heb ik wel eens een rondleiding gegeven.'

Kwaliteit voorop

Dan wijst Bongers naar een uitgespreide kaart op tafel, een Natura 2000-gebied dat heringericht wordt voor natuurontwikkeling. De rondleiding vervolgt. Van Zanten: 'We zijn met z'n zeventien, een omvang waarmee we continuïteit kunnen borgen. Daarnaast hebben we altijd stagiairs en afstudeerders van onder andere Larenstein. Op deze plek kunnen we doorgroeien naar circa 24 mensen, maar groei is geen doel op zich. Belangrijker vinden we dat klanten tevreden zijn. Met ons team willen we een goede kwaliteit leveren en onze deskundigheid verder ontwikkelen. De afgelopen jaren zijn we in disciplines gegroeid, onder meer binnen de geotechniek.'

Het gesprek komt terug op projecten. Een opdracht die samen met drie andere bedrijven in consortiumverband op kwaliteit is verworven, is de Verkenning Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard. Van Zanten: 'Het betreft een dijktraject van 10 kilometer langs de Hollandse IJssel dat versterkt moet worden. Straks hebben we 1,5 à 2 jaar aan de verkenning gewerkt. Het is ons grootste project tot nog toe. Maar we zijn overal voor in', benadrukt hij. 'Kleine projecten doen we net zo graag en goed.'

Nieuwe AD-opleiding T&L leidt op tot middenkader

Hogeschool Van Hall Larenstein en branchevereniging VHG starten een deeltijd associate degree (AD)-opleiding Tuin- en landschapsinrichting. De opleiding is bedoeld voor mbo 4-leerlingen die gelijk naar het hbo willen doorstromen. Op de informatiebijeenkomst in februari toonden vijftien leerlingen interesse. De doorlopende leerlijn vmbo-mbo-hbo is hiermee een feit.

Voorheen konden leerlingen alleen instromen in de deeltijd hbo-opleiding na minimaal drie jaar werkervaring. Het nieuwe traject biedt plaats aan ambitieuze niveau 4-leerlingen die zich gelijk verder willen ontwikkelen. Een ander voordeel: de nieuwe AD duurt maar twee jaar. De branchevereniging van kleine en middelgrote bedrijven in het groen tot circa vijftien à twintig medewerkers is blij met de samenwerking met hogeschool Van Hall Larenstein (VHL). Doorstroming is een goede ontwikkeling, vinden ze. Daarmee worden leerlingen voor de sector behouden, wordt er een bijdrage geleverd aan de grote vraag naar middenkaderpersoneel en versterkt de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Start in september

Freddy van Dijken, docent Management van de leefomgeving en aansluitcoördinator bij VHL: 'We starten met een pilot in september. Aankomende studenten komen van zes mbo-scholen uit het project 'Excellente scholen - Excellente leerbedrijven' van Branchevereniging VHG. Het gaat om de AOC's in Houten, Velp, Almelo, Nijmegen, Roermond en Zwolle. In de nieuwe AD neemt de werkplek van de studenten

Student Niels van den Elzen volgt de voltijd associate degree opleiding Tuin- en landschapsinrichting na zijn mbo-opleiding.

ook een prominente plaats in. Ze voeren een deel van de praktijkopdrachten binnen het bedrijf uit. Er worden dan ook stevige eisen gesteld aan de leerbedrijven.'

Selectieve groep

Van Dijken vervolgt: 'Het AD T&L is dan ook voor een selectieve groep van maximaal tien studenten.' De opleiding vervangt niet de huidige voltijd- en deeltijdopleiding. Die blijven bestaan. Wij spelen in op een specifieke vraag van VHG. Vier jaar is voor deze leerlingen te lang, maar twee jaar studeren was nog niet mogelijk. En ook de eis van minimaal drie jaar werkervaring om naar het hbo te kunnen, hield een gevaar in zich. Eenmaal aan het werk komt het er vaak niet meer van om door te studeren. Kortom, voor deze specifieke doelgroep, de

netafgestudeerde mbo'ers die graag direct door willen studeren, is deze AD-opleiding bedoeld.'

Positieve ervaringen elders

De samenwerking tussen hoveniers, groenvoorzieners, studenten en VHL maakt de AD-opleiding bijzonder. Larenstein fungeert als coach en het bedrijf begeleidt de studenten op de werkplek. De student is vier dagen aan het werk en een dag op school, waar hij deelneemt aan reguliere lessen van de deeltijdopleiding. Het kost VHL geen extra capaciteit. 'Dit concept is niet nieuw. Bij de bouwkundeopleiding van hogeschool Windesheim keken we de kunst af', geeft Van Dijken aan. 'Daar loopt de opleiding nu twee jaar en is er ook nauw contact met een branchevereniging. De ervaringen zijn positief.

In de bouwkunde AD-opleiding hebben veel studenten het gered. Wij borduren voort op de successen in een andere branche.'

TEKST LEONIE HEUTINCK, FOTO HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN

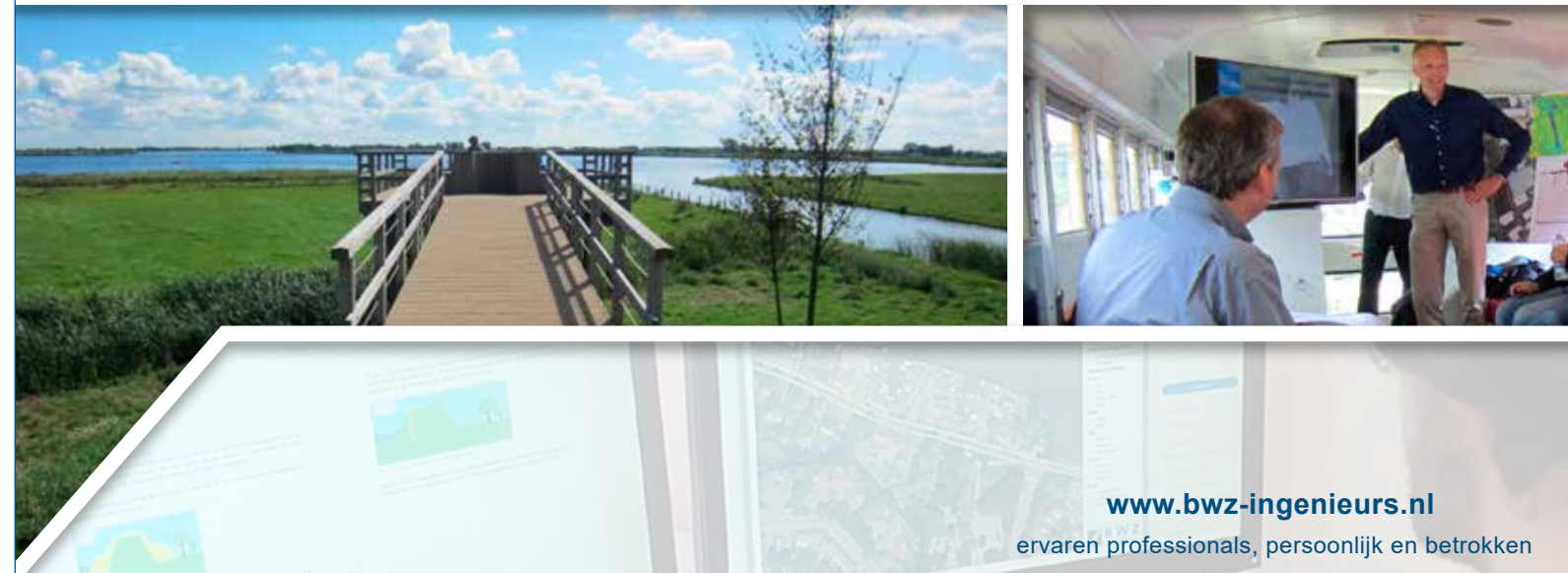
Personalia

Overleden
Wim Schermer
Geboren 12-05-1935
Overleden 29-01-2018
Afgestudeerd in 1956
Opleiding Land- en Watermanagement

Correspondentieadres
Dorresteinseweg 82
3817 GD Amersfoort

Gebiedsinrichting Water & Veiligheid Infrastructuur

www.bwz-ingenieurs.nl
ervaren professionals, persoonlijk en betrokken

Kies ook voor een groene carrière

"Werken aan de groene toekomst, dat is toch prachtig?"
Ron Brummelhuis, Technisch Adviseur BTL Advies

www.werkenbijbtl.nl

Detachering Werving & Selectie

Ecologie

Landschapsarchitectuur

Rentmeesterij

Hydrologie

Ruimtelijke ordening

Cultuurtechniek

Plattelandsontwikkeling

Erfgoed

www.vanbuiten.nl
verbindt mens en werk

Buitenlandexcursie Normandië

25-28 oktober

Voorlopig programma

- 'innerlijk' bezoek Jezus eik, de oudste boom van Frankrijk
- botanische tuin Honfleur
- boottocht riviermonding Seine met onder meer Pont de Normandie
- Klippen van Pointe du Hoc
- Grancamp Maisy, een vergeten Duitse batterij
- Nederlandse boer
- Calvados stokerij

€375,- voor leden en €450,- voor niet-leden

Meer informatie en opgave

www.vva-larenstein.nl

VVA bureau, christel.klaren@hvhl.nl of

nadine.reukers@hvhl.nl